

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Elen Haspeklová

Téma bakalářské práce: Minimalizace rizikového chování na kolejní škole

Oponent práce: PaedDr., Mgr. Hana Žáčková

Předložená bakalářská práce má 46 stran autorského textu, členěného do osmi hlavních kapitol. Členěna je na část teoretickou, která převažuje nad částí praktickou. Praktická část je zaměřena na zpracování výsledků průzkumu provedeného na kolejní škole – gymnáziu Open Gate. Doplněna je seznamem literatury, kde převažují čeští autoři nebo české překlady zahraničních autorů, pozitivně hodnotím uvedení i zahraničních zdrojů v původní jazykové verzi. Použitá literatura je adekvátní jak svým rozsahem, tak časovou aktuálností. Odpovídá zvolenému tématu. V příloze je uveden dotazník, který byl použit k šetření realizovaném na uvedené střední škole kolejního typu.

Autorka se ve své bakalářské práci zabývá velmi zajímavým tématem problematiky rizikového chování studentů na střední škole kolejního typu, která je v naší republice zatím jediná a tvoří zcela specifické prostředí. Mimo specifikace možného rizikového chování se autorka zabývá i možnostmi prevence výskytu tohoto chování a případně jeho korekce, minimalizace, s přesahem do minimálního preventivního programu školy. I když je práce úzce zaměřena na jeden typ školy, podněty k prevenci rizikového chování a k jeho případné korekci mohou být částečně vztaženy na běžné typy středních škol s internáty nebo i bez nich. Z tohoto hlediska se jedná o práci společensky aktuální.

V teoretické části se autorka zabývá definicí rizikového chování, konkrétně specifikuje formy rizikového chování. Staví proti sobě různé názory různých autorů a dokáže k nim zaujmout i svůj postoj. Oceňuje, že se autorka zabývá otázkou, zda zaznamenání šikany na škole je výrazem snížené kvality této školy, nebo spíše tím, že je škola ochotna a schopna tuto problematiku řešit. Dále se zabývá dynamikou vývoje skupiny – zde je mírnou slabinou, že byla popsána dynamika terapeutické skupiny (zdrojem byla práce terapeuta S. Kratochvíla), chybí zde srovnání s dynamikou vývoje sociální skupiny typu školní třídy. Zajímavou kapitolu teoretické části tvoří popis historie vývoje kolejních škol ve světě a u nás, dále i popis projektu Open Gate. Popisuje systém, který byl převzat ze zahraničí a aplikován na místní podmínky. Pozitivem je možnost studia i pro sociálně znevýhodněné děti z dětských domovů, náhradní rodinné péče a sociálně slabších rodin. Bylo by zde ale dobré zmínit i poznatky ze společného fungování těchto dětí a dětí ze zcela odlišného sociálního prostředí, které jsou plátcí školného. Autorka rovněž popisuje systém pedagogicko-psychologického a výchovného poradenství v kolejní škole a podrobně se zabývá zde využívaným minimálním

preventivním programem, což považuji za cenné. Vhodné by bylo srovnání s obdobným systémem aplikovaným na středních školách, kde funguje školní poradenské pracoviště a s preventivními programy na středních školách běžného typu. Celkově je ale teoretická část dobře propracovaná, má odpovídající strukturu a je logicky dobře postavená. Autorka prokázala, že dokáže pracovat se současnou a dostupnou literaturou a dokáže ji využít i v teoretické i praktické části. V práci jsou ale určité formální nedostatky – došlo k posunu v číslování kapitol, které není adekvátní obsahu a nefungují tudíž odkazy (odkaz na kapitolu 5. 3 není funkční, neboť tato kapitola v praktické části je označena jako 8.3). V práci uváděný autor Riegr není uvedený v seznamu použité literatury, v úvodní části kapitoly 6 není uveden zdroj, i když v seznamu literatury naopak je.

V praktické části si autorka zvolila za cíl svého dotazníkového šetření na středních školách zjistit, jaké formy rizikového chování se u studentů vyskytují (ostrakizace, šikana, záškoláctví, alkohol, drogy) a jaké metody preventivní práce na ně mohou působit. Hypotéza práce je postavena na předpokladu, že studenti by s rizikovým chováním v období pubescence a adolescence přišli do styku i když by studovali na běžném typu školy a že využívaný preventivní program je efektivní. Autorka použila anonymní formy dotazníkového šetření, což je vzhledem k citlivosti zvoleného tématu adekvátní. Chybí ale bohužel popis dané skupiny respondentů – o jakou věkovou kategorii se jednalo a jaké bylo složení skupiny z hlediska pohlaví. U použitého dotazníku je uvedeno, že se jedná o dotazník upravený pro potřeby Open Gate – chybí údaj, zda jde o nově vytvořený dotazník, nebo zda jde o dotazník již používaný, ale pouze upravený na specifika OG. Dotazník je tvořen kombinací otevřených a zavřených odpovědí, což ovlivňuje hodnocení, které se stává obtížnějším, což je na konečném výsledku vidět, i když se autorka o konečnou sumarizaci a interpretaci výsledků snažila. Vhodné by bylo doplnění grafickým znázorněním pro přehlednost. Otázkou tedy zůstává validita dotazníku a možnost zobecnění výsledků a jejich využitelnosti v jiném prostředí. Velmi ale oceňuji, že dílčí výsledky, které autorka získala, byly ihned aplikovány v praxi a byly zapracovány do minimálního preventivního programu školy. V závěru práce autorka rovněž prokázala, že se získaných údajů dokáže vyvodit adekvátní závěry a cenné jsou i vlastní názory a podněty autorky k danému tématu a k dalším změnám, které by měly rozšířit a obohatit minimální preventivní program školy.

Celkově se ale jedná o velmi zajímavou práci z hlediska zvoleného tématu i přes formální nedostatky, která by si zasloužila hlubší propracování např. formou magisterské práce.

Při obhajobě práce by bylo vhodné více přiblížit zkoumaný vzorek respondentů (věk, pohlaví), zmínit se i o validitě šetření a možnosti zobecnění výsledků, dále i o již výše zmíněném srovnání s fungujícími školními poradenskými pracovišti běžných středních škol s internáty nebo i bez nich.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci velmi dobře.